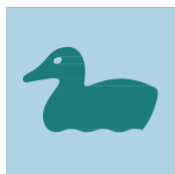

Vård- och omsorgsnämndens

Delårsbokslut 2019

Delårsbokslut 2019

Verksamhet

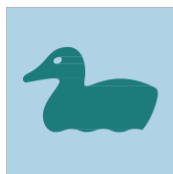
Huvudsaklig verksamhet

Vård- och omsorgsnämndens uppdrag är att erbjuda äldre personer möjligheten att åldras i trygghet med bibehållet oberoende. Vidare är uppdraget att erbjuda individer med funktionsvariation adekvata insatser för att leva ett självständigt och fullgott liv. De enskilda ska bemötas med respekt och förutsättningar ska ges att leva ett aktivt liv med inflytande i samhället och i sin vardag. Alla insatser ska ske med god kvalitet och med aktning för den enskildes integritet.

Nämnden fullgör kommunens uppgifter för sina målgrupper enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, socialtjänstlagen, hälso- och sjukvårdslagen och vad som i övrigt i lag eller annan författning sägs. Vård- och omsorgsnämnden fullgör också kommunens uppgifter enligt lagarna om färdtjänst och riksfärdtjänst, bostadsanpassningsbidrag, medicintekniska hjälpmedel och vårdarhjälpmedel.

Augusti 2019 finns fem aktiva utförare av hemtjänst, varav kommunen är en och boenden med platser och inriktning enligt nedan tabell.

	Antal avdelningar	Platser 2019-08	Varav extern regi	<i>Platser 2018-08</i>
Gruppboende demens	23	189	63	181
Gruppboende fys.	7	98	32	98
Serviceboenden	7	106	-	106
Korttids inkl. flexibel	4	36	-	36
Boenden LSS	15	132	-	113
Korttids LSS	3	11	-	12
Trygghetsboenden med anvisningsrätt		70	4	70
		Personer 2019-08	Varav extern regi	<i>Personer 2018-08</i>
Personer med hemtjänst i ordinärt boende		718	191	734
Personer med hälso- och sjukvård i ord.		383	68	369
Personer med personlig assistans		99	58	103
Personer med personlig assistans kommun		23	18	22

Åtaganden och nyckeltal

Kommunfullmäktiges prioriterade mål 4

I Alingsås råder god ekonomisk hushållning grundad på effektiv resursanvändning

Indikator: Nettokostnader ska inte öka snabbare än summan av skatteintäkter och generella statsbidrag

Vård- och omsorgsnämndens åtaganden, uppdrag, nyckeltal och utfall:

Nämndens åtaganden:

(A) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att arbeta för att verksamheten ska bli ekonomiskt effektivare genom att nettokostnadsökning ska understiga pris-/löne- och volymförändring.

	LSS			Äldreomsorg		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Nettokostnadsavvikelse	-1,0%	-0,6%	-4,4%	3,8%	2,1%	1,9%

Nyckeltal: Nettokostnadsavvikelse LSS och Äldreomsorg

Den senast presenterade nettokostnadsavvikelse avser 2018 och visar att äldreomsorgen i Alingsås kostar 1,9 % mer än rikets genomsnitt. För funktionsstöd är motsvarande siffra att verksamheten kostar 4,4 % mindre än rikets genomsnitt. Båda verksamheterna har lägre kostnader än medelkommunen i Göteborgsregionen och båda verksamheterna ligger i nivå med liknande kommuner i riket för respektive verksamhet.

För verksamhetsår 2019 kommer sannolikt nettokostnadsavvikelsen minska för äldreomsorg utifrån effekter av beslutad handlingsplan och vara relativt oförändrad för LSS utifrån att kostnadsökningen ligger i nivå med pris-/löne- och volymökningar (se ekonomi sid 17).

Nyckeltal: Budgetavvikelse (prognos per delårsbokslut - 18 mnkr)

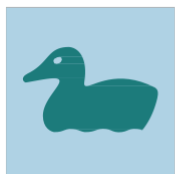
Nämnden uppnår inte budgetbalans för verksamhetsår 2019, se ekonomi sid 17. Dock fortgår nämndens arbete att minska kostnaderna utifrån beslutad handlingsplan och nämnden arbetar för att under planperioden anpassa verksamheten till beslutad budget.

Åtaganden utifrån KF:s angivna uppdrag:

(1) Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att reducera sin centrala administration och föreslå möjligheter till förvaltningsövergripande effektiviseringar.

(2) Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att ta fram en strategi för hur digitala lösningar genom t.ex. artificiell intelligens kan införas i syfte att minska administrationen.

Nyckeltal: Antal projekt kring utveckling av välfärdsteknik utifrån framtagna plan påbörjade och genomförda

Nämnden har påbörjat att utreda digitaliseringsmöjligheterna inom äldreomsorgen och strävar mot en mer modern och digitaliserad omsorg.

Utfall januari-augusti 2019: 1

- **Implementera digital plattform**

För att bidra till den digitala utvecklingen fortgår implementering av ny digital plattform som stödjer olika digitala tjänster i hemmet till exempel digital fjärrtillsyn (tillsyn via kamera) och trygghetslarm. Via den digitala plattformen kommer det under 2019 implementeras ett detaljplaneringssystem som pilot inom hemtjänsten.

Nyckeltal: Antal digitaliseringsprojekt påbörjade och genomförda

Utfall januari-augusti 2019: 10

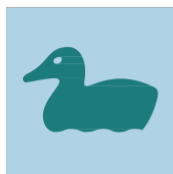
- Pågående implementering av digital fjärrtillsyn – klart
- Genomfört implementering av Magna Cura webb – klart
- Pågående överflytt av Magna Cura LSS till det förvaltningsgemensamma Magna Cura – pågående
- Preventivt arbete på grund av ny lag om nationell läkemedelslista – pågående
- Pågående implementering av avancerad bokning i Time Care – pågående
- Genomfört utredning av kommungemensam E-learningplattform – klart
- Pågående införande av trådlöst nät på särskilt boende för äldre – samtliga kommunala äldreboenden förutom Brunnsgården som står inför ombyggnation kommer ha full täckning under 2019.
- Säker inloggning för timanställda, pågående implementering i liten skala – klart lösningen är färdigtestad och klar för utrullning.
- Projekt utökning av e-tjänster – en intern och en extern e-tjänst har färdigställts.
- Projekt hantering av mobiltelefoner – pågående (innebär att arbetsmobilernas innehåll blir säkrare ur läckagesynpunkt, att borttappade enheter kan eftersökas och vid behov fjärrdestrueras samt att inställningar och innehåll kan styras centralt).

Nämnden ser långsiktiga utmaningar för att möta volymökningar samtidigt som det blivit svårare att rekrytera vårdnära personal. Nämnden behöver utreda och implementera tekniska lösningar i alla verksamheter och har påbörjat ett flertal projekt som syftar till att minska administrativ kringtid.

Nyckeltal: Antal trygghetskameror i drift

Utfall augusti 2019: 4

Det finns nu möjlighet att sätta ut obegränsat antal kameror, men ännu har inga större beställningar kommit. Förvaltningen arbetar för att öka efterfrågan under hösten.

(3) Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att fler personer med lönestöd ska anställas i den kommunala organisationen/nämndens verksamheter samt följa upp utfallet årligen.

Nyckeltal: Antal tjänster som är anställda med extern finansiering

Utfall januari-augusti 2019: 17 personer

Vård- och omsorgsförvaltningen fortsätter att samverka med Arbetsförmedlingen och Arbetsmarknads enheten (AME) om arbetsmarknadspolitiska åtgärder inom förvaltningens verksamhet. På grund av att arbetsmarknadsåtgärden extratjänster upphört under 2019 har dock anställda med extern finansiering minskat successivt under året.

(4) Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att öka extern medfinansiering, exempelvis från EU, om det inte medför bestående kostnader.

Nyckeltal: Antal ansökningar om bidrag och summan ansökta bidrag

Utfall 2019:

- Ansökan om 1 839 648: - för höjd habiliteringsersättning har inkommit och höjning av habiliteringsersättningen har skett. Därtill har Alingsås fått ytterligare 937 993: - utifrån att Alingsås ansökt om medel som blivit över när andra kommuner avstått medel för höjd habiliteringsersättning.
- Vidare har Alingsås ansökt om och erhållit 2 197 802: - i statsbidrag för förstärkning av äldreomsorgen 2019.

Nämnden har haft målsättningen att öka intäkter för personlig assistans utifrån att assistansersättning åter ska inkludera hjälp med andning och sondmatning som grundläggande behov. Då lagändringen förskjutits på grund av kritik från remissinstanser räknar nämnden i prognosen för delårsboks slutet inte med några ökade intäkter 2019. Nämnden fortsätter omvärldsbevaka sökbara externa medel.

Kommunfullmäktiges prioriterade mål 5

I Alingsås bygger välfärden på god service, hög kvalitet och tillgänglighet

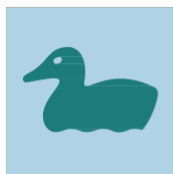
Indikator: Nöjd-medarbetar-index ska höjas
Sjukfrånvaron i kommunen ska minska

Vård- och omsorgsnämndens åtaganden, uppdrag, nyckeltal och utfall:

Nämndens åtaganden:

(A) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att verka för att verksamheten utvecklas som en attraktiv arbetsgivare.

(B) Vård- och omsorgsnämnden fortsätter att sträva mot en god arbetsmiljö.

Nyckeltal	2018	2019
Nöjdmedarbetarindex	3,9	Kommer i höst
Andel total sjukfrånvaro (jan-juli)	8,3%	7,9%
Andel korttidssjukfrånvaro (jan-juli)	3,1%	3,3%
Andel tid som utförs av timanställda (jan-aug)	21,0%	19,3%
Genomsnittlig sysselsättningsgrad (augusti)	90,2%	91,4%

Kommentarer till nyckeltalen kopplade till mål 5 åtagande A-B, se personalavsnitt sidan 24.

Åtaganden utifrån KF:s angivna uppdrag:

(5) Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att renodla undersköterskeuppdraget genom att finna möjligheter för andra yrkeskategorier att bistå verksamheten.

Nyckeltal: Uppföljning av att utreda införandet av serviceassistent

Utfall januari-augusti 2019: Fortsatt utredning med syfte att införa yrkeskategorin vårdbiträden påbörjas under hösten.

(6) Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att se över sin verksamhet ur ett integrationsperspektiv i syfte att föreslå lämpliga insatser i kommunens samlade integrationsarbete.

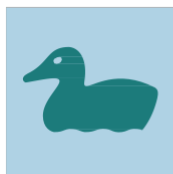
Nyckeltal: Uppföljning av framtaget dokument som formulerar förvaltningens insatser ur ett integrationsperspektiv.

Utfall januari-augusti 2019: En kartläggning av pågående integrationsinsatser inom förvaltningen har inletts.

Nyckeltal: Antal elever med språkstöd som utfört APL i Vård- och omsorgsnämndens verksamhet

Utfall januari-augusti 2019: Campus Alingsås vuxenutb: 7 elever Alströmer: 5 elever

Samverkan med skolorna Alströmer gymnasiet och Campus Alingsås vuxenutbildningen fortgår i syfte att erbjuda APL-platser till elever som studerar med bland annat språkstöd i svenska med inriktning mot vård- och omsorg.

Kommunfullmäktiges prioriterade mål 6

I Alingsås finns det valfrihet och självbestämmande

Indikatorer: Medborgarnas/brukarnas bedömning av inflytande i kommunen ska öka, Antalet kommunala tjänster med valfrihetsmöjligheter ska bli fler.
Antalet verksamheter som omfattas av valfrihetssystemet ska bli fler

Vård- och omsorgsnämndens uppdrag, nyckeltal och utfall:

Åtaganden utifrån KF:s angivna uppdrag:

(7) Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att fortsatt utveckla valfrihetsmodeller inom ramen för Lagen om valfrihetssystem.

Nyckeltal: Uppföljning av att utreda underlag för beslut; LOV-isering av daglig verksamhet inom Funktionsstödsverksamheten

Utfall 2019: Utredning har genomförts under 2018 och eventuellt införande av LOV kommer att beslutas av nämnd under 2019.

(8) Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att stärka och utveckla demokratin och i lämpliga former använda sig av medborgardialog.

Nyckeltal: Antal dialogmöten inom verksamheten för stärkt och utvecklad demokrati påbörjade och genomförda

Utfall 2018: 29 (Avser samtliga 29 chefer som genomfört brukardialog).

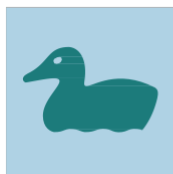
Vård- och omsorgsnämnden har gjort en konkretisering av vad en brukardialog innebär;

"En brukardialog innebär att genom olika former av samtal med brukarna generera högre jämlikhet, inflytande och effektivitet inom Vård- och omsorgsförvaltningens skilda verksamhetsdelar."

Samtliga avdelningar har påbörjat uppdraget och ett antal aktiviteter är i gång genom olika former av brukardialoger. Inom boendeavdelningen har dialog med brukarna hållits utifrån bland annat ämnena mat och måltiden. Dialog kring önskemål om aktiviteter på träffpunkterna och förtroenderåd mellan avdelning, brukare och politiker har genomförts.

Kvarboendeavdelningen fortsätter arbetet med miniträffpunkter. Anhörigvårdare har deltagit och påverkat utbudet av förebyggandeenhetens program samt arbetar man för att minska ensamhet i samverkan mellan förebyggandeenheten och frivilligorganisationer.

Inom avdelningen för funktionsstöd genomförs brukarråd. Därtill arbetar avdelningen med brukarfrågor kring exempelvis mat och måltider, gemensamma aktiviteter och utflykter.

Kommunfullmäktiges prioriterade mål 7

I Alingsås utvecklas vården och omsorgen för individens behov

Indikatorer: Andelen brukare som är nöjda med sin hemtjänst bör bibehållas men till en lägre kostnad per hemtjänsttagare, Andelen brukare som är nöjda med sitt äldreboende bör bibehållas men till en lägre kostnad per brukare

Vård- och omsorgsnämndens åtaganden, uppdrag, nyckeltal och utfall:

Nämndens åtaganden:

(A) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att genom systematiskt förbättringsarbete fortsatt utveckla kvaliteten i vården och omsorgen.

(B) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att utveckla ett personcentrerat förhållningssätt.

Nyckeltal: Antal fallolyckor äldreomsorg

Fallolyckor	Utfall
Jan - augusti 2018	1 473
Jan - augusti 2019	1 431

Nyckeltal: Nöjdhet med att komma utomhus utifrån Socialstyr. brukarundersökning

Brukarnöjdhet utevistelse särskilt boende	Utfall Alingsås	Medel riket
2016	52 %	58 %
2017	59 %	58 %
2018	60 %	57 %

Nyckeltal: Nöjdhet med aktiviteter utifrån Socialstyrelsens brukarundersökning

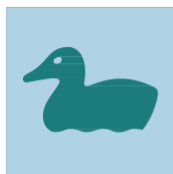
Brukarnöjdhet aktiviteter särskilt boende	Utfall Alingsås	Medel riket
2016	66 %	63 %
2017	66 %	64 %
2018	65 %	64 %

Nyckeltal: Sammantagen nöjdhet utifrån Socialstyrelsens brukarundersökning

Samtantagen nöjdhet särskilt boende / hemtjänst	Utfall Alingsås	Medel riket
2016	89 %	86,0 %
2017	90 %	85,5 %
2018	90 %	84,5 %

Nyckeltal: Andel trygga utifrån Socialstyrelsens brukarundersökning

Samtantagen trygghet särskilt boende/hemtjänst	Utfall Alingsås	Medel riket
2016	91 %	86 %
2017	88 %	87 %
2018	91 %	89 %

Nyckeltal: Antal engagerade frivilliga i verksamheten

Engagerade frivilliga i verksamheten	Utfall Alingsås
2017	99
2018	100
Augusti 2019	104

Nyckeltal: Antal projekt för att stimulera och utveckla frivilliginsatser på boende och inom kvarboende påbörjade och genomförda.

Utfall januari- augusti 2019: 17

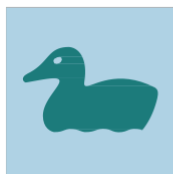
För att stimulera och utveckla frivilliginsatser på boenden och inom kvarboende samverkar Förebyggandeenheten med PRO och SPF i Alingsås och Bjärke, Skpf, RPG, Aktiva Seniorer, Synskadades riksförbund, Hörselskadades riksförbund, Alingsås och Bjärke hembygdsförening, Seniordata, kyrkliga samfund, Neuroförbundet och Röda korset. Enheten ingår också i en projekt, som drivs av Hushållningssällskapet med medel från Allmänna arvsfonden, för att öka matglädjen hos äldre personer.

2019 har aktivitetsutbudet förändrats efter önskemål från målgruppen. Nya aktiviteter 2019 är lunchverksamhet, fler fysiska aktiviteter, yoga och sociala aktiviteter som berättarkafé, samtalssalong och skivor till kaffet. Fixartjänst fortsätter med teknikcaféer och syn- och hörselinstruktören fortsätter med syn- & hörcaféer på träffpunkterna.

Förebyggandeenheten har utvecklat ett nytt arbetssätt för att nå ut till alla personer i Alingsås som fyllt 80 år. Istället för att via blankett endast erbjuda hembesök innehåller blanketten sex alternativ, däribland hembesök, dessutom bjuder enheten in till ett informationstillfälle (halvdag), dit också anhöriga är välkomna.

Socialstyrelsens brukarundersökning						
	Hemtjänst			Äldreboende		
	2017	2018	2018 riket	2017	2018	2018 riket
Bemötande	99 %	98 %	97 %	94 %	96 %	93 %
Trygghet	90 %	89 %	85 %	88 %	93 %	88 %
Sammantagen nöjdhet	94 %	94 %	88 %	86 %	86 %	81 %

Utifrån Socialstyrelsens brukarundersökning arbetar avdelningarna med att planera och genomföra fortsatt verksamhetsutveckling. Utvecklingen av det förebyggande och trygghetsskapande arbetet sker bland annat via förebyggandeenhetens aktiviteter.

SKL:s brukarundersökning						
Verksamhet:	Svars-frekvens:	Självbestämmande: "Får den hjälp du vill ha: på din dagliga verksamhet, hemma, av boendepersonalen, av dina assistenter?"		Svars-frekvens:	Trygghet: "Känner du dig trygg med: personalen på din dagliga verksamhet, personalen hemma, boendepersonalen, dina assistenter?"	
	2017	2017	2018	2018	2017	2018
Daglig verksamhet LSS	84%	Ja: 80%	Ja: 87%	74%	Ja: 81%	Ja: 84%
Gruppbostad LSS	96%	Ja: 73%	Ja: 85%	89%	Ja: 65%	Ja: 65%
Servicebostad LSS	90%	Ja: 72%	Ja: 76%	87%	Ja: 67%	Ja: 71%
Personlig assistans	53%	Ja: 79%	Ja: 86%	32,5%	Ja: 94%	Ja: 92%

Inom avdelningen för funktionsstöd genomfördes under 2018 SKL:s brukarundersökning. Den berör frågeområdena självbestämmande, bemötande, trygghet och trivsel. I en nationell jämförelse ligger Alingsås i det högre spannet av nöjda brukare inom LSS.

Nyckeltal: Uppföljning av att utreda arbetet kring närvårdssamverkan SAMLA, samt att implementera ny lag; Samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård

Utfall januari-augusti 2019: Samverkan fortgår inom ramen för SAMLA kring utskrivningsprocesser och nära vård som infördes september 2018.

Åtaganden utifrån KF:s angivna uppdrag:

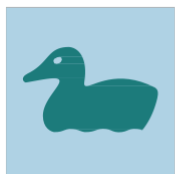
(9) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att vidta åtgärder för ett nytt äldreboende i Stadsskogen med utvecklad välfärdsteknik och i privat regi.

Nyckeltal: Uppföljning av samverkan mellan parter för att vidta åtgärder för ett nytt äldreboende i Stadsskogen med utvecklad välfärdsteknik och i privat regi.

Utfall januari-augusti 2019: Vård- och omsorgsförvaltningen planerar för samverkan med bland andra Kommunledningskontoret, samhällsbyggnadsförvaltningen och bolag, för att planera för ett nytt äldreboende i Stadsskogen med utvecklad välfärdsteknik i privat regi.

(10) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att påbörja ett strategiskt omställningsarbete i syfte att klara framtidens krav på verksamheten.

Nyckeltal: Uppföljning av det strategiska arbetet för att möta framtidens krav på verksamhet.

Utfall januari-augusti 2019: Vård- och omsorgsförvaltningen åtar sig att fortsätta arbetet som pågår genom bland annat; IT-utveckling, IBIC (individens behov i centrum), ramprogram, förtätning och utbyggnation äldreboenden och boenden inom LSS med mera.

(11) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att utreda förutsättningarna för att äldre som fortfarande bor hemma ska kunna äta lunch på äldreboenden i kommunen.

Nyckeltal: Uppföljning av utredning och fortsatt arbete utifrån beslut enligt motion om att motverka ofrivillig ensamhet genom att erbjuda lunch på äldreboenden.

Utfall januari-augusti 2019: Utifrån tidigare beslut i nämnden 2018-11-19 §98 har nämnden beslutat att inte erbjuda lunch på äldreboende om inte erforderliga resurser tillförs. I nuläget erbjuder förebyggandeenheten möjlighet för äldre som bor hemma att äta måltider i gemenskap med andra, som ett led i att motverka ofrivillig ensamhet.

Kommunfullmäktiges prioriterade mål 12

I Alingsås minskar vi vår miljöpåverkan genom energieffektiv omställning

Indikator: Andelen ekologisk mat i kommunal verksamhet ska öka

Vård- och omsorgsnämndens åtagande, nyckeltal och utfall:

Nämndens åtagande

(A) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att öka andelen ekologisk mat inom äldreomsorgen.

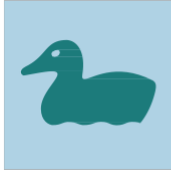
Nyckeltal: Uppföljning av kostavtalet tillsammans med kostenheten genomförd

Utfall: Uppföljning sker kontinuerligt under 2019.

Nyckeltal: Nöjdhet med måltidssituation utifrån Socialstyrelsens brukarundersökning

Nöjdhet med måltidssituation särskilt boende	Utfall Alingsås	Medel riket
2016	71 %	70 %
2017	74 %	72 %
2018	71 %	71 %

Kontinuerliga uppföljningar görs för att följa verksamheternas upplevelser av kostavtalet. Kostavtalet innebär bland annat att 75 % av maten ska vara lagad från grunden och 12 % av den serverade maten ska vara ekologisk. Partnering är uppstartad mellan förvaltning och ISS på ledningsnivå, i syfte att uppnå högre kvalitet och i förlängningen mer ekologisk mat.

Åtagande utifrån VÄN:s samtliga mål; (Mål 4), (Mål 5), (Mål 6), (Mål 7) och (Mål 12)

Indikator: Samtliga indikatorer kopplade till mål 4, 5, 6, 7 och 12

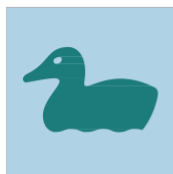
Nämndens åtagande

(12) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att aktivt verka för och genomföra flerårsstrategins utpekade vilja.

Nyckeltal: Se samtliga ovan nämnda nyckeltal

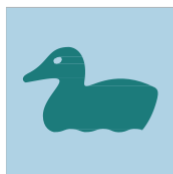
Utfall januari-augusti 2019: Samtliga nämnda utfall med tillhörande klassificering.

Vård- och omsorgsnämnden bedömer utifrån en helhetsbedömning av samtliga åtaganden och uppdrag att nämnden uppfyller flerårsstrategins utpekade vilja.

Nyckeltal

Mål/åtagande/ uppdrag	Nyckeltal
Mål 4/åtagande A	Nettokostnadsavvikelse LSS och Äldreomsorg Budgetavvikelse LSS och Äldreomsorg
Mål 4/ uppdrag 1-2	Antal digitaliseringsprojekt påbörjade och genomförda
Mål 4/ uppdrag 1-2	Antal trygghetskameror i drift
Mål4/uppdrag 3	Antal tjänster som är anställda med extern finansiering
Mål4/uppdrag 4	Antal ansökningar om bidrag och summan ansökta bidrag
Mål 5/åtagande A-B	Genomsnittlig sysselsättningsgrad bland vårdnära personal NMI för VoO Andel långtidssjukfrånvaro Andel korttidssjukfrånvaro Andel tid som utförs av timanställd personal
Mål 5/uppdrag 5	Uppföljning av att utreda införandet av serviceassistent.
Mål 5/uppdrag 6	Uppföljning av framtaget dokument som formulerar förvaltningens insatser ur ett integrationsperspektiv Antal elever med språkstöd som utfört APL i VÄN:s verksamhet
Mål 6/uppdrag 7	Uppföljning av att utreda underlag för beslut; LOV-isering av daglig verksamhet inom Funktionsstödsverksamheten
Mål 6/uppdrag 8	Antal dialogmöten inom verksamheten för stärkt och utvecklad demokrati påbörjade och genomförda
Mål 7/åtagande A-B	Antal fallolyckor Nöjdhet med <i>aktiviteter</i> utifrån Socialstyrelsens brukarundersökning Nöjdhet med <i>möjlighet att komma utomhus</i> utifrån Socialstyrelsens brukarundersökning Nöjdhet med <i>måltidssituationen</i> utifrån Socialstyrelsens brukarundersökning <i>Sammantagen nöjdhet</i> utifrån Socialstyrelsens brukarundersökning Uppföljning av att utreda vidareutvecklingen av arbetet kring närvårdssamverkan SAMLA, och det fortsatta arbetet med att anpassa verksamheten till lagstiftningen; <i>Samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård</i>
Mål 7/uppdrag 9	Uppföljning av samverkan mellan parter för att vidta åtgärder för ett nytt äldreboende i Stadsskogen med utvecklad välfärdsteknik och i privat regi.
Mål 7/uppdrag 10	Uppföljning av det strategiska arbetet för att möta framtidens krav på verksamheten
Mål 7/uppdrag 11	Uppföljning av utredning och fortsatt arbete utifrån beslut enligt motion om att motverka ofrivillig ensamhet genom att erbjuda lunch på äldreboenden, §98 2018.295 VÄN
Mål 12/åtagande A	Uppföljning av kostavtalet tillsammans med kostenheten Nöjdhet med <i>måltidssituationen</i> utifrån Socialstyrelsens brukarundersökning
Mål 4, 5, 6, 7 & 12/uppdrag 12	Se samtliga ovan nämnda nyckeltal

Intern kontroll

Internkontrollplanen sammanfattar de riskområden som uppmärksammas inför verksamhetsår 2019. Statistik till nämnd som baseras på internkontrollplanen skickas månadsvis till nämnd. Ett urval av statistiken presenteras i nedan tabell.

	Helår 2017	Helår 2018	Jan-augusti 2019
Hemtjänsttimmar/månad kommun	26 000	27 400	26 500
Hemtjänsttimmar/månad privat	6 000	7 600	8 300
Hemtjänsttimmar/månad totalt	32 000	35 000	34 800
Aktiva platser på särskilt boende för äldre	385	393	393
Aktiva platser på korttid/växelvård för äldre	36	36	36
Beläggning särskilt boende för äldre	96,0%	95,8%	95,6%
Personer i kö till särskilt boende för äldre	40	32	17
Ej erbjudits plats inom tre månader (äldre)	4	1	0
Personer i kö till boende enligt LSS	-	16,3	15
- Varav väntat > 6 månader	-	4,7	7
- Varav väntat >12 månader	-	0,3	3

- Boendeplatser för äldre och inom LSS

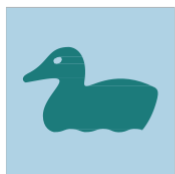
För att klara volymökningar inom verksamheterna öppnades åtta nya gruppboendeplatser för äldre och sex nya gruppboendeplatser för LSS andra halvåret 2018. Under 2019 påbörjas byggnation av 28 äldreboendeplatser vid Bjärkegården. Dessutom uppstartas ett nytt gruppboende inom LSS med sex platser under september 2019. Därtill pågår planering för ny- och ombyggnationer av ytterligare boenden för äldre och inom LSS.

- Hemtjänstutveckling

Antalet hemtjänsttimmar har minskat något 2019 jämfört med 2018. Minskningen har tilltagit under året och under sommarmånaderna juni-augusti uppgår antalet hemtjänsttimmar till 34 100 timmar per månad. Orsaken till minskningen är framförallt att antalet brukare med mer än 150 timmars hemtjänst per månad minskat kontinuerligt 2019 (se uppföljning av handlingsplan sidan 21).

- Heltidsresan

Under våren har projektgruppen på förvaltningen arbetat med att ta fram underlag och information för fortsatt arbete med den framtagna handlingsplanen. Fokus läggs under 2019 på information och delaktighet. Projektgruppens underlag samordnas med den centrala arbetsgruppen på personalavdelningen. Implementeringen av stödsystemet Time Care fortgår och tester i valda enheter med modulen *Avancerad bokning* har genomförts under våren. Syftet med *Avancerad bokning* är att hitta samverkansmöjligheter, optimal personalplanering och minska de ekonomiska riskerna som ett förändrat arbetssätt innebär. Plan för införande i verksamheten och plan för samplaneringsområden tas fram under hösten.

- Utveckling inom personlig assistans

Intäkten för personlig assistans har de senaste åren minskat per invånare utifrån restriktivare bedömningar av försäkringskassan enligt nedan tabell. Den procentuella minskningen uppgår till drygt 20 procent under de senaste tre åren enligt nedan tabell. I kronor per invånare har intäkterna dock minskat betydligt mer i Alingsås. Detta beror dels på att Alingsås har en större andel invånare med beslut om personlig assistans och dels på att betydligt fler i Alingsås väljer kommunalt utförd personlig assistans. Minskningen mellan 2015 – 2018 motsvarar cirka 23 mnkr för Alingsås.

Ersättning från F-kassan för personlig assistans per invånare					
	2015	2016	2017	2018	Förändring 2015-2018
Alingsås	2 828	2 704	2 538	2 241	-21%
Göteborgsregionen	834	765	747	646	-23%
Liknande kommuner	997	950	855	754	-24%
Riket	757	699	632	589	-22%

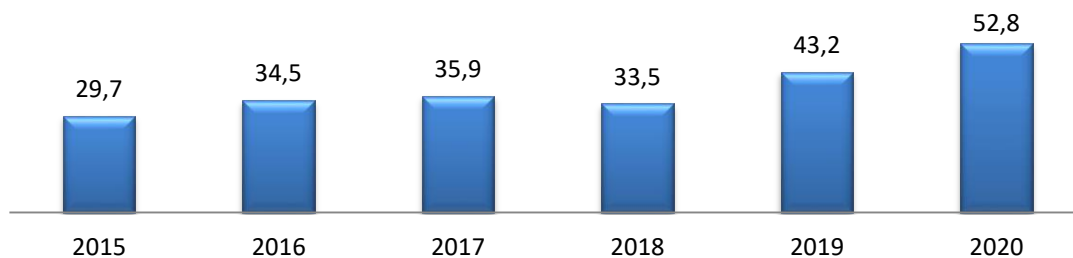
Under 2019 avsåg regeringen att öka anslaget för statlig assistansersättning så att insatserna andning och sondmatning åter skulle bedömas som grundläggande behov för personlig assistans. Efter kritik från remissinstanser kommer beslut senareläggas vilket påverkar prognosen negativt med 2,0 mnkr i samband med delårsbokslut.

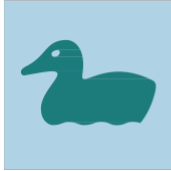
- Valfärdsteknologi

Nämnden arbetar för att öka välfärdsteknologin i verksamheten. Ett flertal projekt pågår inom välfärdsteknologiområdet bland annat med tillsyn genom kamera. I maj anpassades trygghetskameror till välfärdsteknikplattform. Vidare pågår bl.a. arbete inom AllAgeHub kring digitala inköp samt med ökad mobilitet inom hemtjänst och hälso- och sjukvård.

- Samverkan

Inför utjämningsår 2019 och 2020 har Vård- och omsorgsförvaltningen och Socialförvaltningen säkerställt att alla personer med LSS-insats och alla kostnader kopplade till dessa är korrekt registrerade. Därtill verkställer Vård- och omsorgsnämnden både 2018 och 2019 nya gruppboenden LSS med uppstart så att intäkterna optimeras i utjämningsystemet. Arbetet har medfört att LSS-utjämningsintäkten till Alingsås kommun ökat med 19,3 mnkr under en tvåårsperiod.

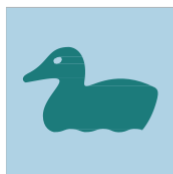

Omedelbar åtgärd

Nämnden uppnår inte lagkravet att personer med beslut om boende enligt LSS ska erbjudas en plats inom 12 månader. När personer inte erbjuds ett boende inom 12 månader finns risk att viteskostnad uppstår som motsvarar den kostnad platserna kostar vid verkställande av beslut. Viteskostnad inkluderas heller inte i utjämningsystemet av LSS-kostnader vilket medför att kommunen inte kompenseras av utjämningsystemet för insatserna. För att minimera risken för viten öppnas inom en befintlig fastighet ett gruppboende LSS under september månad 2019. Ytterligare ett LSS-boende behöver öppnas i närtid. Vård- och omsorgsförvaltningen arbetar tillsammans med AB Alingsåshem och Samhällsbyggnadsförvaltningen för att minimera de överhängande vitesriskerna.

Vidare kommer förvaltningen intensifiera arbetet under hösten med att etablera digital fjärrtillsyn (nattkameror) som en stor och naturlig del av verksamheten.

Ekonomi

Drift

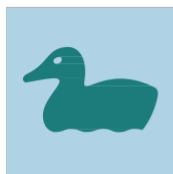
Belopp i tkr	Budget 2019	Delårs- bokslut 2019	Prognos helår	Avvikelse prognos/budget 2019	Delårs- bokslut 2018	Differens 2018/2019
Verksamhetens intäkter	193 710	130 007	191 710	-2 000	129 900	107
Personalkostnader	-604 018	-414 896	-617 018	-13 000	-399 933	-14 963
Lokalhyror	-80 107	-52 590	-80 107	0	-50 772	-1 818
Köp av tjänster	-159 730	-111 258	-162 730	-3 000	-92 323	-18 935
Övriga kostnader	-79 987	-48 130	-79 987	0	-48 520	390
Verksamhetens kostnader	-923 842	-626 873	-939 842	-16 000	-591 547	-35 326
Verksamhetens nettokostnader	-730 132	-496 866	-748 132	-18 000	-461 647	-35 219
Kommunbidrag	730 132	486 754	730 132	0	460 061	26 693
Årets resultat	0	-10 112	-18 000	-18 000	-1 587	-8 525

Vård- och omsorgsnämnden redovisar ett underskott med 10,1 mnkr för perioden januari – augusti 2019 och ett prognostiserat underskott om 18 mnkr för helåret 2019.

Inför verksamhetsår 2019 stod nämnden inför ett stort underskott. För att hantera underskottet beslutade nämnden i februari månad 2019 om en handlingsplan som bidragit till att antalet hemtjänsttimmar minskat, personalkostnadsökningen har avtagit och kostnaden för kurser och konferenser har minskat (se handlingsplan sidan 21).

Trots handlingsplanens effekter kvarstår ett stort underskott 2019 och prognosen per delårsbokslutet inkluderar en prognosförsämring med 3,0 mnkr jämfört med prognos vid vårbokslut. Försämringen beror dels på att ett nytt LSS-boende öppnas under september 2019 för att minimera risken för viteskostnader vilket medför en obudgeterad kostnad om cirka 1,8 mnkr 2019. Därtill förskjuts införandet av den statliga satsningen som avsåg att åter låta andning och sonndmatning vara grundläggande behov som ger rätt till assistansersättning, vilket försämrar prognosen med 2,0 mnkr.

Prognosen per delårsbokslutet inkluderar att den kostnadsminskning verksamheten uppnått under andra tertiet 2019 bibehålls, att hemtjänsten fortsätter anpassningen till den minskade volymen hemtjänsttimmar samt att inga utökningar i verksamheten såsom tillkommande köpta placeringar, viteskostnader eller andra volymförändringar som medför kostnadsökningar sker under sista tertiet 2019.

Avvikelse mot budget och större kostnadsförändringar

Intäkter

- Intäkter har minskat med 4,1 mnkr per delårsbokslutet jämfört med 2018 på grund av att statlig äldresatsning minskat. Dock har bidrag för ökad habiliteringsersättning, gränsdragningsfakturerings gentemot Socialnämnd samt ökade avgiftsintäkter medfört att intäkterna sammantaget är relativt oförändrade jämfört med 2018. Intäkter prognostiserar ett underskott om 2,0 mnkr 2019 vilket beror på att statlig satsning till personlig assistans förskjuts.

Personalkostnader

- Personalkostnader prognostiserar ett underskott mot budget om 13 mnkr. Underskottet beror framförallt på att cirka 20 mnkr av besparingarna i handlingsplanen riktats mot personalkostnader. Personalkostnadsökningen har successivt minskat under 2019 utifrån handlingsplanen enligt nedan tabell.

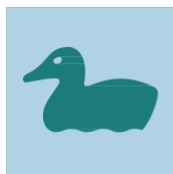
Personalkostnad	Tertial 1 Jan-April	Tertial 2 Maj-Augusti
Personalkostnader 2018	201 859 000	198 074 000
Personalkostnader 2019	212 856 000	202 040 000
Personalkostnadsökning 2019	5,4 %	2,0 %

- Arbetade timmar har under 2019 ökat med 1,0 procent men ökningstakten har successivt minskat under 2019. Under maj-augusti är arbetade timmar 2019 färre än motsvarande period 2018 vilket överensstämmer med kostnadsförändringen.
- Hur personalkostnad per arbetad timma förändras har utöver antalet arbetade timmar en stor påverkan på nämndens ekonomi. Personalkostnad per arbetad timma har 2019 ökat med 2,7 procent, vilket är något högre än löneökningstakten utifrån att andelen av arbetad tid som utgörs av månadslön ökat.

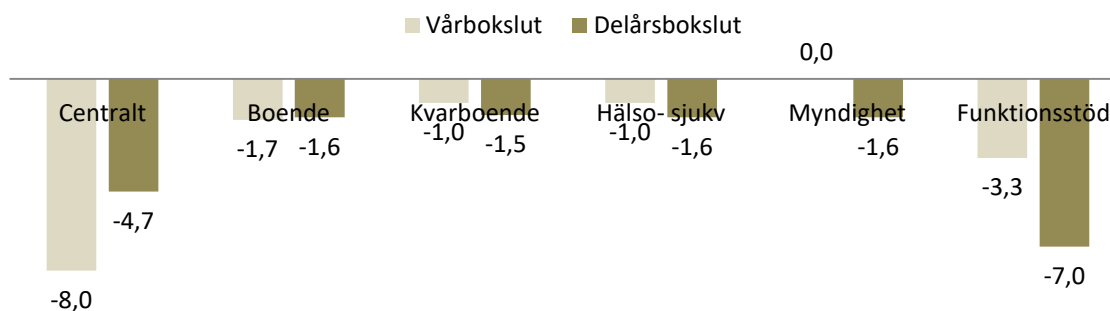
	Jan-aug 2018	Jan-aug 2019	Förändring
Totala personalkostnader	399 933 000	414 896 000	3,7 %
Antal arbetade timmar	1 291 900	1 304 599	1,0 %
Personalkostnad per arbetad timma	309,6	318,0	2,7 %

Köp av tjänster

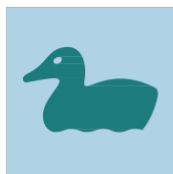
- Kostnaden för köp av tjänster har ökat med cirka 19 mnkr 2019 och prognostiserar ett budgetunderskott om 3,0 mnkr. Kostnadsökningen beror framförallt på att:
 - o Åtta nya platser på Ginstgårdens äldreboende tillkommit 3,4 mnkr,
 - o Ökad fakturering från Socialförvaltningen om 7,3 mnkr för personer med LSS-beslut inom Socialnämndens verksamheter.
 - o Ökad privat utförd hemtjänst om cirka 3,5 mnkr.
 - o Ökad kostnad för köp av personlig assistans 3,1 mnkr.
 - o Därtill har köpta externa placeringar LSS ökat med 1,3 mnkr per delårsbokslut vilket också är huvudorsaken till prognostiserat underskott.

Prognosförändring mellan vår- och delårsbokslut 2019 (tkr)

- Förvaltningscentralt visar på ett underskott om 4,7 mnkr för helåret 2019, underskottet beror på att volymen budgeterade hemtjänsttimmar som ersätts utförarna av hemtjänst är större än budget. Prognosen har förbättrats sedan delårsbokslut framförallt på grund av att antalet hemtjänsttimmar minskat, därtill har ökade avgiftsintäkter och vissa vakanta tjänster förbättrat prognosen.
- För boende, kvarboende och hälso- och sjukvård inom äldreomsorgen är prognosförändringarna relativt små, enheterna arbetar dels med en riktad besparing enligt handlingsplan 2019 om 4,0 mnkr, samt arbetar kvarboendet med att minska bemanningen utifrån att volymen hemtjänst minskat.
- Myndighetsavdelningens prognosförsämring beror på att kostnaden för externa placeringar ökat under 2019 utifrån att personer med LSS-beslut inom psykiatri har överflyttats från Socialnämnden till Vård- och omsorgsnämnden.
- Avdelningen för funktionsstöd uppvisar en större prognosförändring som framförallt beror på två saker
 - o Dels uppstartas ett nytt LSS-boende från september månad 2019 vilket ger positiva ekonomiska effekter till Alingsås eftersom risken för viteskostnader minimeras och boendet inkluderas i LSS-utjämningsstatistiken. Dock är driftkostnaden obudgeterad om 1,8 mnkr 2019.
 - o Dels ökades anslaget för statlig assistansersättning så att insatserna andning och sondmatning åter skulle bedömas som grundläggande behov för personlig assistans, men efter kritik från remissinstanser senareläggs ändringen vilket påverkar prognosen negativt med 2,0 mnkr.

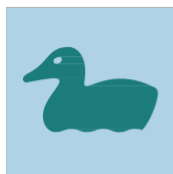
Jämförelse med föregående år

Nämndens nettokostnader kommer enligt prognos öka med 4,0 procent under 2019 exklusive förändrat kostnadsansvar (6,9 mnkr) mellan Vård- och omsorgsnämnd och Socialnämnd. Den ordinarie verksamhetens totala nettokostnadsökning exkluderat att även statligt bidrag till äldreomsorgen minskar med 6,2 mnkr 2019 är 3,3 procent enligt prognos. Vilket understiget pris-/löne- och volymförändringar mellan 2018 och 2019.

Verksamhet	Utfall 2018	Prognos 2019	Förändring
Äldreomsorg (inkl. gemensamt OH)	498 834	515 713	3,4%
exkl. minskning av statliga bidrag		509 547	2,1%
Funktionsstöd	214 115	232 509	9,1%
exkl förändrad fakturering Von / Soc		226 609	5,8%
Total nettokostnadsökning	712 948	748 222	4,9%
Justerad nettokostnadsökning	712 948	736 156	3,3%

Äldreomsorgens nettokostnadsökning justerat för att statlig äldresatsning minskat uppgår till 2,1 procent enligt prognos 2019. Den låga nettokostnadsökningen har uppnåtts genom de besparingar som genomförts 2019 (se uppföljning av handlingsplan sidan 21). Sannolikt kommer äldreomsorgen minska nuvarande avvikelse från referenskostnad som för 2018 uppgår till +1,9 procent.

Funktionsstödsverksamhetens nettokostnadsökning 2019 exklusive förändrad fakturering mellan Vård- och omsorgsnämnden och Socialnämnden är 5,8 procent. Minskat med ökade platser på LSS-boende (och därmed ökat volymvärde i LSS-utjämnningssystemet) är nettokostnadsökningen cirka 3,8 procent för funktionsstöd. Sannolikt kommer funktionsstöds nuvarande avvikelse från referenskostnaden som 2018 uppgår till - 4,4 procent vara relativt oförändrad 2019.

Uppföljning av handlingsplan för budgetbalans 2019

Utifrån att intäkter för personlig assistans minskat, att antalet hemtjänststimmar ökat och att den statliga äldresatsningen upphört påbörjade nämnden verksamhetsår 2019 med ett underskott om cirka 25 mnkr. Nämnden beslutade utifrån den ekonomiska situationen om en handlingsplan som omfattar åtgärder om 25 mnkr på helårseffekt med en beräknad effekt 2019 om cirka 15 mnkr.

Handlingsplanen omfattar:

- Personalbesparingar 7 mnkr
- Minska antalet hemtjänststimmar 13 mnkr
- Stopp för externa konferenser & restriktivitet med utbildning/inköp 1 mnkr
- Ökade intäkter från statliga bidrag 4 mnkr

Uppföljning av personalbesparingar 2019:

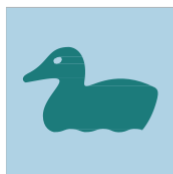
Samtliga budgetansvariga med personalbudget har under 2019 inlämnat en handlingsplan med tillhörande risk- och konsekvensbeskrivning för att minska personalkostnaderna med 7,0 mnkr.

Personalkostnad/månad (tkr)	jan-19	feb-19	mar-19	apr-19	maj-19	jun-19	jul-19	aug-19
Personalkostnader 2018	37 490	49 713	50 128	52 328	52 836	51 583	40 413	50 675
Personalkostnader 2019	40 974	52 970	52 291	53 978	54 780	52 038	40 718	52 353
Personalkostnadsökning 2019	9,3%	6,6%	4,3%	3,2%	3,7%	0,9%	0,8%	3,3%

Uppföljning av verkliga personalkostnader per månad exklusive uppbokningar visar att personalkostnaderna successivt minskat under 2019. Minskningen påvisar att beslutade besparingar i verksamheten ger effekt. Ökningen i augusti beror sannolikt på att minskningen av personalkostnader framförallt skett genom färre timanställda men i augusti månad utbetalas timlön för juli som på grund av semesterperiod inte har samma volymminskning som timlön haft under övriga månader.

I genomsnitt har timlön, fyllnad och övertid minskat med 3 200 timmar per månad 2019 vilket motsvarar cirka 20 heltidsanställda personal.

Arbetade timmar	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug
Timlön, övertid och fyllnad 2018	34 240	31 200	31 930	33 970	32 650	33 950	43 320	65 594
Timlön, övertid och fyllnad 2019	33 910	31 070	27 170	30 190	27 420	28 880	39 370	63 139
Förändring	-1,0%	-0,4%	-14,9%	-11,1%	-16,0%	-14,9%	-9,1%	-3,7%

Uppföljning av minskade hemtjänsttimmar 2019:

	<i>Sept-dec 2018</i>	jan-19	feb-19	mar-19	apr-19	maj-19	jun-19	jul-19	aug-19
Personer med hemtjänst Sol	742	742	760	736	742	729	734	724	718
Personer med >150 tim/månad	33	30	28	26	26	24	24	24	23
Hemtjänsttimmar per månad	36 300	36 700	34 500	34 100	35 500	35 500	34 600	33 600	34 200
Budget hemtjänsttimmar per månad		32 800	32 800	32 800	32 800	32 800	32 800	32 800	32 800

Under 2019 har antalet hemtjänsttimmar och antalet personer med mer än 150 timmars hemtjänst per månad minskat. Minskningen har medfört en positiv ekonomisk effekt utifrån att timanställningar, fyllnadstid och övertid minskat med 19 procent inom avdelning kvarboende. För att uppnå budgetbalans 2019 behöver hemtjänsttimmarna minska till 32 800 timmar per månad och utförarna av hemtjänst behöver minska den totala bemanningen med motsvarande 25 heltidstjänster.

Uppföljning av externa konferenser & restriktivitet med utbildning/inköp

	<i>per månad 2018</i>	jan-19	feb-19	mar-19	apr-19	maj-19	jun-19	jul-19	aug-19
Kurser och konferenser	97 400	10 300	23 900	16 300	32 400	21 800	20 500	3 600	1 200

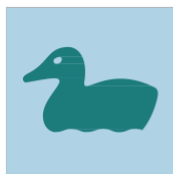
Stopp för externa konferenser och restriktivitet med utbildningar och inköp förväntas medföra en besparing om cirka 1,0 mnkr 2019, dels genom lägre kostnad för kurser och konferenser och dels utifrån att vikariebehovet minskar.

Under 2019 har nämndens kostnader för kurser och konferenser minskat från 786 tkr jan-aug 2018 till 130 tkr jan-aug 2019 utifrån handlingsplanens avsikter.

Uppföljning av ökade intäkter från statliga bidrag

<i>Siffror i (tkr)</i>	<i>Medel per månad 2018</i>	jan-19	feb-19	mar-19	apr-19	maj-19	jun-19	jul-19	aug-19
Intäkter för personlig assistans	7 665	7 811	7 819	7 984	7 673	7 692	7 407	7 517	7 466

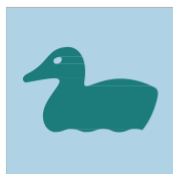
Nämnden avser att öka intäktsfinansieringen av personlig assistans utifrån att andning och sondmatning åter ska utgöra grundläggande behov som kan ge rätt till assistansersättning från försäkringskassan. Lagen förväntades träda i kraft från halvårsskiftet 2019 men förslaget har av remissinstanser kritiserats och efter lagrådets granskning ska en proposition läggas fram till riksdagen med sikte på en lagändring den förste november avseende hjälp med andning, förslag om sondmatning finns inte med i lagrådsremissen och en förändring kan tidigast ske vid årsskiftet. Detta förskjuter införandet och medför att de 2,0 mnkr som varit inkluderad i prognos avseende ökad assistansintäkt under 2019 tas bort i samband med delårsbokslut.

Investeringar

Tkr	Budget 2019	Delårsbokslut 2019	Prognos helår	Avvikelse prognos/budget 2019	Delårsbokslut 2018	Differens 2018/2019
Reinvestering						
Inventarier	1 700	361	1 600	100	268	93
IT-utrustning	300	0	200	100	0	0
Vårdarhjälpmedel	250	165	250	0	153	12
Sängar	250	52	250	0	134	-82
Anpassningsinvestering						
Inventarier	400	88	400	0	80	8
IT-utrustning	300	0	200	100	0	0
Vårdarhjälpmedel	100	42	100	0	55	-13
Sängar	100	12	100	0	70	-58
Totalt utgifter	3 400	720	3 100	300	760	-40

Vård- och omsorgsnämndens har använt 0,7 mnkr av investeringsbudgeten under perioden januari – augusti 2019. Investeringsbudget prognostiserar ett överskott om 0,3 mnkr för helåret 2019 utifrån att investeringar i större utsträckning kommer ske under september – december. Totalt prognostiseras investeringsvolymen uppgå till ungefär samma nivå som 2018 för helåret.

Personal

Personal och kompetensförsörjning

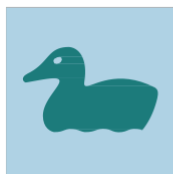
Personalsammansättning

Personalsammansättning	Antal årsarbetare 2018 helår	Antal årsarbetare 2019 augusti
Totalt	1 111,0	1 140,1
Handläggare- och administratörer	30,9	29,7
Ledningsarbete	40,0	40,0
Socialsekreterare	19,4	21,4
Övrigt socialt och kurativt (bl.a. stödpedagog/behandlingsassistent)	28,0	28,8
Servicetekniker och fixartjänst	4,0	5,0
Personliga assistenter	219,1	213,3
Rehabilitering och förebyggande arbete	30,1	29,4
Sjuksköterska	62,3	73,1
Undersköterska	431,0	444,4
Vårdbiträde/Stödassistent	245,2	255,4

P.g.a. att AID-koderna ändrats det senaste året har vissa justeringar gjorts för att möjliggöra en jämförelse över tid.

Mellan årsskiftet och augusti 2019 har antalet månadsanställda ökat med 29 årsarbetare i förvaltningen, samtidigt har tiden som arbetas av timanställda och som övertid/fyllnadslön minskat motsvarande 20 årsarbetare. I nuläget är 83 % av anställd vårdnära personal inom äldreomsorgen utbildade undersköterskor.

Nämnden står inför stora utmaningar när det gäller att rekrytera personal med tillräcklig kompetens inom de flesta yrkeskategorier men framförallt inom yrkesgrupperna arbetsterapeuter, fysioterapeuter, sjuksköterskor och undersköterskor. Trots nämnda utmaningar har man lyckats rekrytera och ökat antal anställda inom befattningen sjuksköterskor, undersköterskor samt vårdbiträden/stödassistenter. Insatser som riktad annonsering via sociala medier har använts för nämnda yrkesgrupper. Även arbetet med *Heltidsresan* är en del av det strategiska kompetensförsörjningsarbetet för att behålla befintlig personal samt öka antalet årsarbetare. Vidare arbetar nämnden för en samverkan mellan förvaltning och skolor i form av (arbetsplatsförlagt lärande) i syfte att skapa förutsättningar att fånga upp framtida personal.

Andel timavlönade

	Arbetad tid Jan-juli 2018	Arbetad tid Jan-juli 2019
Arbetad tid	1 141 521	1 154 508
Andel av arbetad tid som timlön	18,4 %	16,6 %
Andel av arbetad tid som fyllnad	1,5 %	1,1 %
Andel av arbetad tid som övertid	1,3 %	1,1 %

Minskningen av timanställda har framförallt skett inom äldreomsorgen där framförallt hemtjänsten lyckats minska timlön, övertid och fyllnadstid med 19 procent (19 000 timmar) mellan 2018 och 2019. Även för äldreboenden har timlön och fyllnadslön minskat.

Andel delade turer

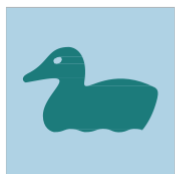
På avdelningen särskilt boende har större delen av verksamheten delade turer. Det finns två arbetslag som inte har delade turer. I medel har varje anställd 1-2 delade turer under en schemaperiod på 6 veckor. På avdelningen kvarboende har majoriteten av enheterna delade turer. Varje anställd har i snitt 1-2 delade turer under en schemaperiod på 6 veckor. Någon enhet har inget krav på delade turer men där personalen själva har möjlighet att välja det. Flertalet enhetschefer arbetar aktivt med att minska delade turer. När det gäller avdelningen för funktionsstöd finns det endast ett fåtal delade turer på ett gruppboende, vissa medarbetare har enligt eget önskemål lagt in om delade turer.

I dagsläget ser nämnden inga större förändringar gällande delade turer men dialog förs i verksamheterna att minska dessa. Utvecklingen av schemalägningsverktyg kommer att vara till god hjälp i arbetet samt att ett aktivt arbete förs gällande schema och bemanningsprocess i förvaltningen. För personalen är den främsta risken med att ta bort delade turer att man får arbeta fler helger.

Personalomsättning

Personalomsättningen har under perioden januari till augusti 2019 minskat jämfört med samma period föregående år. Totalt har 72 personer avslutat sin tjänst varav 10 personer har gått i pension under perioden januari till augusti 2019. De angivna anledningarna till att anställda slutar är differentierad men de främsta orsakerna är att medarbetarna väljer "annan avgångsväg", "annan kommun" eller "privat verksamhet". En djupare analys av orsakerna är inte möjlig på övergripande nivå i bokslutet. För tillfället finns en bra arbetsmarknad med god tillgång till arbete för de flesta av nämndens yrkesgrupper.

	Jan-Aug 2017	Jan-Aug 2018	Jan-Aug 2019
<i>Personalomsättning (exklusive pensionsavgångar)</i>	5,0 %	6,4 %	5,0 %

I Göteborgsregionens personalhälsorapport för 2018 har Alingsås näst lägst personalomsättning för undersköterskor i Göteborgsregionen där medelkommunen hade en personalomsättning om 11,3 procent 2018 exklusive pensionsavgångar.

Kompetensutveckling

Under 2019 har i den ekonomiska handlingsplanen en åtgärd varit att minska kostnaden för kurser och konferenser, totalt för perioden januari-augusti 2019 har kostnaden per anställd minskat med 80 procent till 108: - per anställd.

En stor del av utbildningsinsatserna i förvaltningen kommer därmed inte genomföras under 2019 utifrån åtgärder i den ekonomiska handlingsplanen. Kompetensnivån inom förvaltningen bedöms i stora drag kunna bibehållas vid en tillfällig minskning av utbildningsinsatserna under ett kalenderår. En långsiktig minskning av utbildningar kan däremot leda till flera negativa effekter för verksamheten.

Arbetsmiljö

Vård- och omsorgsnämnden har som mål att minska sjukskrivningstalen och har fortsatt implementeringen av den nya rutinen för rapportering av tillbud och arbetsskador. Syftet med rutinen är att aktivt arbeta med de arbetsmiljörisker som finns i verksamheterna för att minska risken för skador. En annan del är att förvaltningen också fortsätter arbeta efter kommunens rehabiliteringsprocess och att HR stöttar cheferna bl.a. genom regelbundna rehabiliteringsavstämningar.

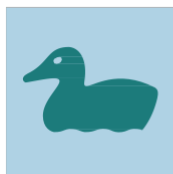
Arbetsskador och tillbud

Tabell, antal anmälda tillbud och arbetsskador

Typ	2018	2019	Differens 2018-2019
Tillbud	257	259	2
Arbetsskador	116	94	-25

Antalet inrapporterade arbetsskador är 94 stycken under perioden. Det innebär ett minskat antal arbetsskador jämfört med samma period förra året. Antalet tillbud var 259 stycken vilket är en mindre ökning jämfört med samma period 2018. De vanligaste tillbuden är orsakat av annan person (64 stycken) och den vanligaste åtgärden är yttrande/arbetsledarens yttrande (28 %). De vanligaste arbetsskadorna är skadad av person (29 stycken) och den vanligaste åtgärden är anteckning/minnesanteckning (15%).

Nämnden har fortfarande relativt få rapporterade tillbud och arbetsskador i förhållande till storleken på verksamheten. Nya rutiner för tillbud och arbetsskaderapportering är implementerat vilket framöver kan leda till en större anmälningsfrekvens.

Sjukfrånvaro

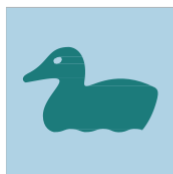
	2018	2019	Differens 2018-2019
1-14 dagar	3,14%	3,34%	0,20%
1-59 dagar	4,25%	4,71%	0,46%
> 60 dagar	4,18%	3,27%	-0,91%
< 29 år	5,85%	4,90%	-0,95%
30-39 år	5,99%	6,23%	0,24%
40-49 år	8,54%	6,67%	-1,87%
50-55 år	12,53%	12,76%	0,23%
> 56 år	8,42%	8,93%	0,51%
Kvinnor	8,91%	8,28%	-0,63%
Män	4,58%	5,66%	1,08%
Totalt	8,29%	7,89%	-0,40%

Under 2019 har den totala sjukfrånvaron minskat för vård- och omsorgsnämnden, dock har korttidssjukfrånvaron och sjuklönekostnaden ökat. Sammantaget har kostnaden för sjuklön (exklusive arbetsgivaravgifter) under januari – augusti 2019 ökat med 68 tkr per månad till 749 tkr per månad i genomsnitt jämfört med samma period 2018.

I Göteborgsregionens personalhälsorapport för 2018 har Alingsås näst lägst sjukfrånvaro för personal inom vård & social omsorg i Göteborgsregionen. Medelkommunen i Göteborgsregionen hade en sjukfrånvaro om 10,3 procent 2018. Att den totala sjukfrånvaron minskat ytterligare i Alingsås 2019 är mycket positivt.

Under 2019 är precis som 2018 sjukfrånvaron högst bland medarbetare mellan 50-55 år och lägst i åldersgruppen under 29 år.

För att förebygga och åtgärda ohälsa och olycksfall arbetar förvaltningen aktivt med sjukfrånvaro och samtliga chefer har målvärden kring total sjukfrånvaro och korttidssjukfrånvaro. Chefer arbetar tillsammans med HR-konsulter och går regelbundet igenom aktuella rehabiliteringsärenden.

Sammanfattande analys delårsbokslut

Vård- och omsorgsnämndens verksamhet präglas 2019 av flera stora utmaningar inom såväl personal som volym och ekonomi. Det är fortsatt svårt att rekrytera personal och kompetensförsörjningen är en av nämndens största utmaningar de kommande åren. Inom de vårdnära yrkesgrupperna förväntas cirka 140 personal behöva ersättas bara utifrån pensionsavgångar de närmaste fem åren enligt nedan tabell.

	Undersköterska	Vårdbiträde	Stödassistent	Pers assistent
Anställda 60 - 64 år	74	16	23	28

Ytterligare en utmaning är att balansera de ökade behoven inom nämnden med de ekonomiska resurserna. Nämnden arbetar 2019 med en handlingsplan för att minska kostnaderna med 25 mnkr samtidigt som fler blir äldre och nya boendeplatser behöver skapas. Ett viktigt led för att uppnå en god ekonomi och en god samhällsservice är att rätt antal boendeplatser finns tillgängliga, vilket är en prioriterad fråga för nämnden.

En mycket positiv ekonomisk effekt har uppnåtts inom utjämningssystemet av LSS-kostnader där arbetet att säkerställa insatser, kostnader och uppstart av nya verksamheter så att de inkluderas i utjämningen medfört att bidraget till Alingsås kommun ökat med 19,3 mnkr under en tvåårsperiod.

Nämnden fortsätter sin strävan mot en god kvalitet. Under de senaste åren har kvalitén i verksamheten förbättrats och 2018 svarar 90 procent av målgruppen äldre på särskilt boende samt mottagarna av hemtjänst att de är ganska eller mycket nöjda sammanlagt med sitt boende och sin hemtjänst. Detta är högst resultat bland kommunerna inom Göteborgsregionen. Även brukarundersökningen för funktionsstöd visar hög grad av nöjdhet.

En stor utmaning och samtidigt en stor möjlighet är att heltid behöver bli norm i verksamheten och fler behöver arbeta mer för att klara åtaganden utifrån den demografiska utvecklingen. Idag finns i förvaltningen en outnyttjad resurs motsvarande cirka 130 årsarbetare i deltidsarbetande vårdnära personal.

Verksamhetens kvalitet ligger i personal med god kompetens och tillgången på sådan är ingen självklarhet längre. Att ta vara på digitaliseringens möjligheter är därför nödvändigt samt se över vilka kompetenser som gör vad i verksamheten. För att tillfredsställa behovet av kompetent och utbildad personal i verksamheten samt erbjuda en attraktiv arbetsplats med en god arbetsmiljö krävs ett aktivt arbete från såväl nämnd som kommunledning.